Адыгэ макъ

№ 135 (20648)
2014-рэ илъэс
БЭРЭСКЭШХУ
БЭДЗЭОГЪУМ и 25-рэ

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Сурэтхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

Зэдэлэжьэныгъэм ехьылIэгъэ зэзэгъыныгъэм кIэтхагъэх

Адыгеим илIыкIо купэу ТхьакIущынэ Аслъан зипэщагъэр джырэблагъэ Краснодар щыIагъ. Адыгеим и ЛIышъхьэрэ Краснодар краим и Губернаторрэ 2007-рэ илъэсым къыщегъэжьагъэу кIуачIэ зиIэ хъугъэ зэзэгъыныгъэу «Блэгъэныгъэ зэфыщытыкIэхэмрэ зэдэлэжьэныгъэмрэ яхьылIагъ» зыфиIорэм къыдыхэлъытэгъэ зэдэлэжьэныгъэм Краснодар краим иадминистрацие щыкIэтхагъэх.

ЗыкIэтхэгъэхэ зэзэгъыныгъэм джыри зэ къегъэшъыпкъэжьы шIуагъэ къэзытырэ зэдэлэжьэныгъэр тапэкIи лъагъэкIотэн мурад лъэныкъуитIуми зэряIэр. Александр Ткачевым мырэущтэу къыIуагъ:

— КъызэтынэкIыгъэ илъэс пстэуми тIэ зэкIэдзагъэу Iоф тшIагъэ, лъэныкъуитIуми тызыхэлэжьэгъэ проект макIэп зэшIотхыгъэр. Ау анахь мэхьанэ зиIэр — Пшызэ шъолъыр инэпкъитIу ащыпсэурэ цIыфхэр мамырныгъэрэ зэгурыIоныгъэрэ азыфагу илъэу зы унэгъошхоу зэдэпсэунхэр ары. Краим адыгэ макIэп щыпсэурэр, шъуикультурэ, шъуишэн-хабзэхэр тэгъэлъапIэх. Пшызэ шъолъыр цIыф лъэпкъыбэ щэпсэу, зэкIэ лъэпкъхэм зэфэдэ амалхэр яIэх. Гъогу кIыхьэ къэткIугъ ыкIи уахътэм ыушэтыгъэ зэфыщытыкIэ фабэхэр тазыфагу илъ хъугъэх. Непэ тызэрэзэтекIырэм нахьи нахьыб тызэзыпхырэр.

Краснодар краим и Губернатор джащ фэдэу къызэрэкIигъэтхъыгъэмкIэ, зэдэлэжьэныгъэм ехьылIэгъэ зэзэгъыныгъэм зыкIэтхэгъэхэ лъэхъаным ыуж тешIэгъэ илъэси 7-м шъолъыритIумэ язэфыщытыкIэхэм зэхъокIыныгъэ инхэр афэхъугъэх:

— Сыд фэдэ Iофи апшъэрэ мэхьанэ зиIэ цIыф горэм епхыгъэу щыт. Непэ нахь тызэгурэIо ыкIи тызэпэблагъ. Ренэу тыфай IэпыIэгъу тызэфэхъужьынэу, гущыIэкIи IофхэмкIи тызэдеIэнэу. Апшъэрэ Iэшъхьэтетхэр ары ащ фэдэ зэфыщытыкIэхэм кIэщакIо афэхъухэрэр. Тизэблэгъэныгъэ-зэкъошныгъэ укъуагъэ зэрэмыхъущтым сицыхьэ телъ. Тэ нэмыкI шъолъырхэми щысэ тафэхъу, зэнэкъокъу къызыпытэджэрэ Iофыгъо зэфэшъхьафхэм язэшIохын охътэ лые ыкIи кIочIэ лые тедгъэкIодэжьынэу ищыкIагъэп.

ТхьакIущынэ Аслъан Пшызэ шъолъыр и Губернатор гуфэбэныгъэ хэлъэу зэрэригъэблэгъагъэхэм ыкIи зэдегъэштэныгъэ ин ренэу азыфагу зэрилъым апае зэрэфэразэр къыIуагъ:

— Илъэси 7-м къыкIоцI нахьышIум ылъэныкъокIэ бэ зэхъокIыныгъэу тфэхъугъэр, ау зэмыхъокIэу къэнэжьырэр зы: ренэу тызэкъот ыкIи тызэдеIэжьы. Уахътэм елъытыгъэу тиIофшIэнкIэ лъэныкъуакIэхэри къэнэфагъэх, ахэм япхыгъэу тизэдэлэжьэныгъи нахь дгъэпытэщт. Сицыхьэ телъ непэ тызкIэтхэгъэ документым тизэдэлэжьэныгъэ кIочIакIэ къызэрэхилъхьащтым. Къэралыгъо гъунапкъэхэр ары ныIэп тазыфагу илъхэр, ау щытми, зы экономикэ шъолъыр тызщыпсэурэр, щыIэныгъэм илъэныкъо зэфэшъхьафхэмкIи зэпхыныгъэ пытэхэр тазыфагу илъых. Тизэкъошныгъэ джыри нахь пытэ хъуным пае тфэлъэкIыщтыр зэкIэ тэшIэ. Адыгеим лъытэныгъэ ин зыщыфашIырэ Александр Ткачевми мыщкIэ мэхьанэшхо иIэу щыт.

ШъолъыритIури зыкIэтхэгъэ документым лъэныкъо зэфэшъхьафыбэ къызэлъеубыты: Яблоновскэ лъэмыджым, Пшызэ шъолъыр игъэпсэфыпIэ чIыпIэхэм ыкIи Адыгеим икъушъхьэлъэ зыгъэпсэфыпIэу «Лэгъо-Накъэ» якIущт гъогухэм яшIын. Ащ нэфэшъхьафэу сатыу-экономикэ зэфыщытыкIэхэм, псауныгъэм икъэухъумэн, гъэсэныгъэм, культурэм ыкIи мэкъу-мэщым хэхъоныгъэу ягъэшIыгъэн фаехэмкIэ зэзэгъыныгъэ гъэнэфагъэхэм акIэтхагъэх.

ЗэIукIэгъум икIэухым Губернаторым Краснодар краим иапшъэрэ тынэу — медалэу «Пшызэ шъолъыр IофшIэнымкIэ и ЛIыхъужъ» зыфиIорэр ТхьакIущынэ Аслъан къыритыгъ. ЦIыф лъэпкъ зэфэшъхьафхэм зэгурыIоныгъэрэ блэгъэныгъэ зэфыщытыкIэхэмрэ азыфагу илъынхэм иIахь зэрэхишIыхьэрэм пае ар къыфагъэшъошагъ. Мыщ дэжьым хэгъэунэфыкIыгъэмэ хъущт Пшызэ шъолъыр иапшъэрэ тын загъэнэфагъэр бэдзэогъум и 23-м илъэс 12 зэрэхъугъэр. Шъолъырым ихэхъоныгъэ зиIахьышхо хэзышIыхьэгъэ нэбгыри 130-мэ а медалыр афагъэшъошагъ.

Официальнэ зэIукIэгъум ыуж ТхьакIущынэ Аслъанрэ Александр Ткачевымрэ нахь игъэкIотыгъэу зэдэлэжьэныгъэм иIофыгъохэм Губернаторым икабинет щатегущыIагъэх.

Адыгэ Республикэм и ЛIышъхьэ ипресс-къулыкъу

Краснодар краим и Губернаторэу А.Н. Ткачевымрэ Адыгэ Республикэм и ЛIышъхьэу А.К. ТхьакIущынэмрэ афэкIо

Лъытэныгъэ зыфэтшIырэ Александр Николай ыкъор!

Адыгэ Республикэм инахьыжъхэм я Совет лъэшэу гуапэ щыхъугъ «Пшызэ шъолъыррэ Адыгеимрэ язэблэгъэныгъэрэ язэдэлэжьэныгъэрэ ехьылIагъ» зыфиIорэм тегъэпсыхьагъэу зэзэгъыныгъакIэ зэрэзэдэшъушIыгъэр. Тицыхьэ телъ шъолъыритIуми ящыIэныгъэкIэ мэхьанэшхо зиIэ Iофыгъор тинахьыжъхэм яхэбзэ анахь шIагъохэр лъыгъэкIотэгъэнхэмкIэ амалышIу зэрэхъущтым. ТигушIуагъуи тикъини Пшызэ шъолъырымрэ Адыгеимрэ тызэгъусэу ренэу зэрэзэдэдгощырэм тегъэгушIо, ащкIэ ти Урысые ишъолъырыбэмэ щысэ тафэхъу. Тиреспубликэ и ЛIышъхьэу ТхьакIущынэ Аслъан уасэу къыфэшъуушIыгъэм пае тышъуфэраз. О республикэм фыщытыкIэу къыфыуиIэм пае зэкIэ ащ щыпсэухэрэм лъытэныгъэ ин къыпфашIы. Псауныгъэ пытэ, щыIэкIэшIу уиIэнэу ыкIи Урысые къэралыгъом ищытхъу нахь зезгъэIэтыщт гъэхъэгъакIэхэр пшIынхэу пфэтэIо.

Лъытэныгъэ зыфэтшIырэ Аслъан Кытэ ыкъор!

Адыгэ Республикэм инахьыжъхэм я Совет Краснодар краим иапшъэрэ тынэу «Пшызэ шъолъыр IофшIэнымкIэ и ЛIыхъужъ» зыфиIоу Пшызэ шъолъырымрэ Адыгеимрэ азыфагу илъ лъэпкъ ыкIи блэгъэныгъэ зэфыщытыкIэхэр гъэпытэгъэнхэм фытегъэпсыхьагъэу щытыр къызэрэуатыгъэм пае къыпфэгушIо.

Адыгэ Республикэм и ЛIышъхьэ IэнатIэ зыщыпIыгъ илъэсиблым къыкIоцI Iофэу пшIагъэм осэ ин фэтэшIы. Яблоновскэ лъэмыджым, Пшызэ шъолъырымрэ Адыгеимрэ зекIонымкIэ хэхъоныгъэ ашIыным пае гъогоу якIолIэщтхэм ягъэпсынкIэ, джащ фэдэу сатыу-экономикэ зэфыщытыкIэхэм, псауныгъэм икъэухъумэн, гъэсэныгъэм, культурэм ыкIи мэкъу-мэщым яхэхъоныгъэкIэ зэзэгъыныгъэу зэдэшъушIыгъэхэм джыри зэ къагъэшъыпкъэжьы къошныгъэ зэфыщытыкIэхэр тазыфагу зэрилъхэр. Краснодар крайми Адыгеими ащыпсэурэ цIыфхэм ящыIакIэ хэпшIыкIэу нахьышIу шIыгъэным иамал ахэм къатыщт. ТыпфэлъаIо псауныгъэ пытэ, щыIэкIэшIу уиIэнэу, тиреспубликэрэ Урысые Федерациемрэ ягъэхъагъэхэм ахэхъоным пае уигухэлъхэр къыбдэхъунхэу.

Нахьыжъхэм я Совет и Тхьаматэу ГЪУКIЭЛI Нурбый

УзышIокIы мыхъущт шапхъэхэр

АР-м и Премьер-министрэу КъумпIыл Мурат пшъэрылъ зэрафишIыгъэу, республикэм имуниципальнэ образованиехэм биологическэ пыдзафэхэр гъэкIодыгъэнхэмкIэ ашIэн фаехэм защытегущыIэгъэхэ зэхэсыгъо Мыекъуапэ щыкIуагъ. Ащ кIэщакIо фэхъугъ АР-м мэкъу-мэщымкIэ и Министерствэ. Iофтхьабзэм хэлэжьагъэх Россельхознадзорым АдыгеимкIэ ыкIи Краснодар краимкIэ и ГъэIорышIапIэ, былым узхэм апэшIуекIогъэнымкIэ станциехэу республикэм имуниципальнэ образованиехэм ащыIэхэм ялIыкIохэр, мэкъу-мэщымкIэ гъэIорышIапIэхэм яспециалистхэр, нэмыкIхэри.

(ИкIэух я 2-рэ н. ит).

УзышIокIы мыхъущт шапхъэхэр

(ИкIэух).

Россельхознадзорым Адыгеимкlэ ыкIи Краснодар краимкlэ и ГъэIорышIапIэ ипащэ игуадзэу Александр Малаховым къызэриIуагъэмкIэ, африканскэ емынэр ыкIи нэмыкI зэпахырэ узхэу былымхэр зэрылIыкIыхэрэр анахьэу къызыхэкIын ылъэкIыщтыр биологическэ пыдзафэхэу чIыопсым хатакъохэрэр арых. ПсэупIэхэм ямэз гъунэхэм, амыгъэунэфыгъэ ыкIи санитарнэ шапхъэхэм адимыштэрэ хэкIитэкъупIэхэм былымхэр, чэтхэр ыкIи нэмыкI псэушъхьэхэр ахэлъхэу бэрэ къыхэкIы.

ПсэупIэ пэпчъ биологическэ пыдзафэхэр зыдищэщт чIыпIэ иIэн фае. Ащ дэт контейнерхэм ахэр апэ аращэлIэнхэ, нэужым пыдзафэхэр зыщагъэкIодыжьырэм ащэнхэ фае. Ау а Iофыгъор джыри икъу фэдизэу республикэм щызэшIохыгъэ хъугъэп. Адыгеим биологическэ пыдзафэхэр зыгъэкIодыжьырэ предприятиеу иIэр Тэхъутэмыкъое районым ит.

— Мы гумэкIыгъом идэгъэзыжьын ахъщэшхо текIодэщт нахь мышIэми, хэкIыпIэхэр къэдгъотынхэ фае, — къыIуагъ АР-м мэкъу-мэщымкIэ иминистрэ игуадзэу ХьэпэкIэ Аслъан. — Былымхэр зыIыгъ цIыфхэм ашIэн фае былым лIагъэхэр зыщыфэе чIыпIэм щычIадзы зэрэмыхъущтыр, тыкъэзыухъумэрэ дунаим ахэм япыдзафэхэм зэрарышхо зэрарахырэр. Ащ дакIоуи шапхъэхэр зымыгъэцакIэхэрэм пшъэдэкIыжь арагъэхьын зэралъэкIыщтыри ашIэн фае.

Мы лъэныкъомкIэ шапхъэхэм адимыштэу зекIохэрэм административнэ тазырэу атыралъхьэрэм хэхъуагъ. ГущыIэм пае, ар зыукъохэу юридическэ лъапсэ зиIэу лажьэхэрэм тазырэу сомэ мин 500 — 700 фэдиз атыралъхьащт. Былым лIагъэр зиеу физическэ лъапсэ зиIэу лажьэрэм сомэ мини 4 — 5 рагъэтыщт, ар зиер къыхамыгъэщымэ, IэнатIэ зыIыгъ пащэм сомэ мин 20-м къыщегъэжьагъэу мин 40-м нэс тыралъхьан алъэкIыщт. Краснодар краим ащ фэдэ шIыкIэм тетэу тазырхэр ащытыралъхьэхэу рагъэжьэгъах, шIогъэшхуи къеты.

Мы гумэкIыгъор дэгъэзыжьыгъэнымкIэ ашIэн фаехэм къызэрэугъоигъэхэр атегущыIагъэх. МыщкIэ пшъэрылъ шъхьаIэу къэуцухэрэр агъэнэфагъэх, ахэр зэрэзэшIуахыщт шIыкIэм зэдегупшысагъэх.

Джащ фэдэу бжыхьасэхэм яIухыжьын фэгъэхьыгъэ пэшIорыгъэшъ зэфэхьысыжьхэми атегущыIагъэх. Бэдзэогъум и 23-м ехъулIэу бжыхьэсэ гектар мин 66,5-рэ Iуахыжьыгъ. Зы гектарым гурытымкIэ центнер 44,5-рэ къытыгъ, гъэрекIо елъытыгъэмэ, центнери 6-кIэ ар нахьыб. ПстэумкIи мы мафэм ехъулIэу аIожьыгъэр тонн мин 295,5-рэ.

АР-м мэкъу-мэщымкIэ и Министерствэ иIофышIэхэм къызэраIуагъэмкIэ, лэжьыгъэр зытырахыжьыгъэ хьасэхэм IофшIэнэу ащыкIон фаер мэгужъо. 2015-рэ илъэсым Iуахыжьыщт бжыхьасэхэр зытырапхэщт хьасэхэм яжъожьын езымыгъэжьэгъэ районхэри ахэтых.

КIэухым пестицидхэмрэ агрохимикатхэмрэ щынэгъончъэу гъэфедэгъэнхэм фэшI Iофэу ашIэн фаем къызэрэугъоигъэхэр тегущыIагъэх.

ПIАТIЫКЪО Анет.

Следовательхэм я Мафэ ехъулIэу

2014-рэ илъэсым бэдзэогъум и 26-м сыхьатыр 13.10-м документальнэ фильмэу «Профессия следователь» зыфиIорэм ипремьерэ Апэрэ каналымкIэ кIощт. Следствием икъулыкъухэм Iоф ащызышIэхэрэм я Мафэ фэгъэхьыгъэу ар къагъэлъэгъощт. Фильмыр агъэуцу зэхъум чанэу хэлэжьагъ Урысыем и Следственнэ комитет. Джащ фэдэу яIахь ащ хашIыхьагъ Урысые Федерацием и Следственнэ комитет и Тхьаматэу А.И. Бастрыкиным, къэбар жъугъэм иамалхэм зэдэлэжьэныгъэ-гъусэныгъэ адызиIэ гъэIорышIапIэм ипащэу В.И. Маркиным, джащ фэдэу следовательхэм ыкIи эксперт-криминалистхэм. Уголовнэ Iоф инхэу Урысыем и Следственнэ комитет иследовательхэм зэхафыгъэхэм атегъэпсыхьагъэу фильмыр агъэуцугъ. Джащ фэдэу ащ къыщагъэлъагъох джырэ криминалистикэмкIэ техникэм ипэрыт амалхэр, анахь бзэджэшIэгъэ хьылъэхэм якъыхэгъэщынкIэ агъэфедэн алъэкIыщт шIыкIэ зэфэшъхьафхэр.

Урысые Федерацием и Следственнэ комитет и Следственнэ гъэIорышIапIэу Адыгэ Республикэм щыIэм ипащэу, юстициием игенерал-майорэу
А.П. ГЛУЩЕНКО

Пэрытныгъэр aIыгъ

Мы мафэхэм хъызмэтшIапIэу «Сергиевское» зыфиIорэм тыщыIагъ. ЗиIофшIэн хэшIыкI ин фызиIэу, пэрытныгъэр зыIыгъэу Iоф зышIэрэ комбайнерхэу Алексей Егоровымрэ Евгений Логачевымрэ бжыхьэсэ коцыр зыщыIуахыжьырэ хьасэм тихьагъ. А мафэм фабэр градус 30-м нэсыщтыгъэ, ау лэжьыгъэр Iузыхыжьхэрэри, кIэзыщыхэрэри ащ къымыгъащтэхэу, къэуцу ямыIэу Iоф ашIэщтыгъэ. Зибункер изы хъурэ комбайнэм лъэтемытэу КамАЗ-хэр къакIэрэхьэх. Лэжьыгъэу кIащырэр занкIэу хьамэм ащэ водительхэу Владимир Веденковым, Сергей Карпенкэм, Владимир Куш.

Комбайнерхэу Евгений Логачевымрэ Алексей Егоровымрэ.

Нэужым къызэрэтаIуагъэмкIэ, мы хьасэм Iоф щызышIэхэрэр хъызмэтшIапIэу «Нива» зыфиIорэм иIофышIэхэр арых. КъаIожьырэ ыкIи къыкIащырэ пчъагъэмкIэ ахэм пэрытныгъэр аIыгъ. Чанэу Iоф зэрашIэрэр тэри нэрылъэгъу тфэхъугъ. Техникэ зэтегъэпсыхьагъэхэмкIэ мэлажьэх.

Леонид МЕРТЦ.

Сакъыныгъэ къызыхагъэфэнэу къяджэ

ГъогурыкIоныр щынэгъончъэным, гъогухэм къатехъухьэрэ хъугъэ-шIагъэхэр нахь макIэ шIыгъэным ыкIи ахэм къахэкIэу тхьамыкIагъохэр къэмыгъэхъугъэным фэшI бэдзэогъум и 21-м къыщегъэжьагъэу и 27-м нэс «Щынэгъончъэным ибгырыпх» зыфиIорэ Iофтхьабзэр Адыгэ Республикэм щэкIо.

Мы уахътэм къыкIоцI АР-м гъогурыкIоныр щынэгъончъэнымкIэ икъэралыгъо инспекцие икъулыкъушIэхэм анахьэу анаIэ зытырагъэтырэр водительхэм ыкIи лъэсрыкIохэм гъогурыкIоным ишапхъэхэр амыукъонхэр, сабыйхэр машинэмкIэ къыращэкIыхэ зыхъукIэ, щынэгъончъэным ибгырыпхыкIэ пхыгъэнхэр арых.

2014-рэ илъэсым мэзихэу пыкIыгъэм Адыгэ Республикэм игъогухэм хъугъэ-шIэгъэ 232-рэ къатехъухьагъ, ахэм нэбгырэ 59-рэ ахэкIодагъ, 249-мэ шъобжхэр атещагъэ хъугъэ. Щынэгъончъэным ибгырыпх пылъ шапхъэхэр амыгъэфедагъэхэу водитель 2306-мэ административнэ пшъэдэкIыжьхэр атыралъхьагъэх.

АР-м гъогурыкIоныр щынэгъончъэнымкIэ икъэралыгъо инспекцие икъулыкъушIэхэр гъогум тетхэм зэкIэми къяджэх гъогурыкIоным ишапхъэхэр амыукъонхэу, сакъыныгъэ къызыхагъэфэнэу.

Полицием икапитанэу
Ю. А. МАНЖУРИНА.

Шапхъэхэр шъумыукъох

Псыхъохэм тхьамыкIагъохэр къащымыхъунхэм ыкIи псым хахьэхэрэм шэпхъэ гъэнэфагъэу щыIэхэр амыукъонхэм пае ошIэ-дэмышIэ IофхэмкIэ Министерствэм иIофышIэхэм цIыфхэм жъугъэу зыщагъэпсэфырэ чIыпIэхэр къакIухьэх ыкIи гъэмафэрэ псым зэрэщызекIонхэ фэе шапхъэу щыIэхэр агу къагъэкIыжьых. Мы илъэсым нэбгыритф псым ытхьэлагъэу агъэунэфыгъ. БлэкIыгъэ тхьаумафэм джыри зы тхьамыкIагъо къэхъугъ — псэупIэу Яблоновскэм пэмычыжьэу илъэси 5 зыныбжь шъэожъыер псыхъоу Пшызэ щитхьэлагъ. Янэ-ятэмэ яшIэ хэмылъэу ышитIу игъусэу псыхъом ар кIуагъэ. Хэгъэгу кIоцI IофхэмкIэ къулыкъухэм къызаIор ары нылэп ны-тыхэм къяхъулIагъэр зашIагъэр.

Хэгъэгу кIоцI IофхэмкIэ АР-м и Министерствэ ипресс-къулыкъу къызэритыгъэмкIэ, кIэлэцIыкIоу псым ытхьалэрэр залъэгъум пцэжъыяшэхэмрэ а чIыпIэм къырихьылIэгъэ цIыфхэмрэ къагъэнэжьыну фежьагъэх, ау зи къадэхъугъэп. Сабыир къагъотыни псым къыхахыжьыным пае чэщымафэ фэдизрэ пылъыгъэх къэгъэнэжьын къулыкъум иIофышIэхэр.

Урысыем ошIэ-дэмышIагъэ зыхэлъ IофхэмкIэ и Министерствэ и ГъэIорышIэпIэ шъхьаIэу Адыгэ Республикэм щыIэм кIухьэ цIыкIухэмкIэ икъэралыгъо инспекцие икъутамэ испециалист-эксперт шъхьаIэу А.Р. Шэуджэным джыри зэ агу кьегъэкIыжьы зыщагъэпскIыным фытегъэпсыхьэгъэ чIыпIэхэм анэмыкI зыщамыгъэпскIынэу, псыр зыщыкIэбзэ ыкIи ычIэ пшэхъуалъэу зыщыщыт, лъэшэу псыр зыщымычъэрэ чIыпIэхэм ащыхахьэхэмэ зэрэтэрэзыр.

— Мафэр жъоркъ дэдэ хъумэ, псым жъажъэу ухэхьан фае, температурэр псынкIэу зэблэхъугъэ зыхъукIэ, пкъышъолым изэрар екIы, аужыпкъэм псынкIэу псым зыхэудзэмэ, уижьыкъэщэн зэпыун ылъэкIыщт. ЗыгъэпскIыпIэхэм пшъхьэ зыгорэ темылъэу уаIусы хъущтэп, тыгъэр къыогоон ылъэкIыщт. Псым шъузыхахьэкIэ такъикъи 10 — 15 нахьыбэрэ шъухэмысэу, шъукъыхэкIымэ, зыжъугъэфабзэу шъушы. ПкъышъолыР учъыIыщэмэ, фэщ къышъухэхьан ылъэкIыщт. ШъулъакъоР е шъуIэ фэщ къыхахьэмэ, ащ лъыпытэу шъукъыхэкI. ЗыгорэкIэ чыжьэу шъухэсыхьагъэмэ, шъуакIыб шъутегъуалъхь псыр къышъуIумыхьаным пае, — игъоу ылъэгъухэрэр къыIуагъэх А. Шэуджэным.

КIэзыIэжьыгъэгъэ бзэджашIэр къаубытыгъ

Адыгеим хэгъэгу кIоцI IофхэмкIэ и Министерствэ ипресс-къулыкъу къызэритыгъэмкIэ, бэдзэогъум и 17-м Адыгеим и Кощхьэблэ район ит колонием къалэу Астрахань щыщэу, илъэс 30 зыныбжь Павел Шубиныр къашIудэкIыгъагъ.

АщкIэ уголовнэ Iоф къызэIуахыгъагъ. КъагъотынымпаеР республикэм иполицие Iофтхьабзэ зэфэшъхьафыбэ зэшIуихыгъ. Гъунэгъу шъолъырхэми ящыкIэгъэ къэбарыр ыкIи зэрыгъозэщтхэр аIэкIагъэхьэгъагъэх.

Щыныжь ягъэхьыгъэнымкIэ Федеральнэ къулыкъум иIофышIэхэмрэ хэгъэгу кIоцI IофхэмкIэ къулыкъухэмрэ Iофтхьабзэ гъэнэфагъэу зэдызэрахьагъэхэм яшIуагъэкIэ Павел Шубиныр бэдзэогъум и 22-м къаубытыгъ.

А мэфэ дэдэм Урысыем хэгъэгу кIоцI IофхэмкIэ и Министерствэ имуниципальнэ къутамэу «Кощхьаблэм» ар къынагъэсыжьыгъ. Урысыем и Уголовнэ-процессуальнэ Кодекс ия 91-рэ статья къызэрэдилъытэрэм тетэу пIэлъэ гъэнэфагъэкIэ зыщаIыгъхэрэ изоляторым ар чIагъэтIысхьагъ.

Гуманитар ушэтынхэмкIэ Адыгэ республикэ институтэу КIэрэщэ Тембот ыцIэкIэ щытым ишIэныгъэлэжьэу ХьэдэгъэлIэ Айтэч игъонэмысэу идунай зэрихъожьыгъэр лъэшэу тыгу къеуагъ. Айтэч ятэу Аскэр адыгэ лъэпкъыр дунаим шIукIэ щязыгъэшIагъэмэ ащыщ. ШIэныгъэлэжь унагъом тыфэтхьаусыхэ, икъин дэтэIэты.

Шенкэ Мыхьамэт — шIэныгъэлэжь, Охъутэ Александр — адыгэ лъэпкъ Iофыгъохэм апылъ.

Щэрджэскъал.

ІОНЫГЪУ-2014

Зэфэмыдэр яІофшІакІ

Теуцожь районым хьэ гектар 1890-у иІагъэр бэшІагъэу Іуахыжьыгъах. Гектар пэпчъ гурытымкІэ къырахыжьыгъэр центнер 33,4-рэ. ЗэкІэ хъызмэтшІапІэхэм яІофшІагъэхэр зэфэдэхэп. Шъхьадж зэрэлэжьагъэм елъытыгъ игъэхъагъэхэри.

Кушъу Рэмэзанэ зипэщэ «Синдика-Агром» гектар телъытэу центнер 47,8-рэ, Афэунэ Исмахьилэ зитхьамэтэ «Киево-Жураки» — центнер 40-м ехъу къарахыгъ. Районым иІофшІагъэхэр къезыгъэІыхыгъэр хьэ гектар 698-рэ зиІагъэу, гектар пэпчъ центнер 22,6-рэ нахь къизымыхыжьыгъэ фирмэу «Адыгейскэр» ары.

Непэ механизаторхэр зыпылъхэр коц гектар 7223-у яІэм иІухыжьын ары. Ащ икъэІожьын зыфежьагъэхэр тызхэт мазэм икъихьагъухэм адэжь. А лъэхъаным апэ коцым икъэІожьын фежьэгъагъэхэм ащыщых фирмэхэу «Синдика-Агро», «Меркурий» ыкІи «Шанс» зыфиІохэрэр. Тэри ащ фэгъэхьыгъэ тхыгъэ тигъэзет къидгъэхьагъ. Адэ бэдзэогъу мазэм и 21-м ехъулІэу коц гектар тхьапша районым щыІуахыжьыгъэр? МакІэ. Мэфэ 21-у хыныгъом зыфежьагъэхэм къыщегъэжьагъэу къаІожьыгъэр (бэдзэогъум и 21-м ехъулІэу) гектар 4324-рэ. Ар Іуахыжьынэу щытым ипроцент 59,9-рэ. Джыри къаІожьынэу къэнагъэр коц гектар минищ фэдиз. ІофшІэгъу мафэ къэс гектар 300-м ехъу къызэраІожьырэр къызыдэплъытэкІэ, джыри коцым иугъоижьын мэфэ зыбгъупшІым пылъыщтых. Ар къемыщхымэ. Къещхымэ, Іофыр кІыхьэ-лыхьэ хъущт, непэ гектар пэпчъ къырахырэ коц центнер 36,4-ми къыщыкІэщт.

Хыныгъом иІоф кІыхьэ-лыхьэ зэрэхъугъэр къызхэкІыгъэр хэти ешІэ. Теуцожь районым изакъоп лэжьыгъэ шъхьаІэм иугъоижьын зыщыгужъорэр. Кощхьэблэ ыкІи Шэуджэн районхэми бэдзэогъум и 17-м ехъулІэу коцэу яІэм апэрэм — процент 46-рэ, ятІонэрэм — 57-рэ ныІэп ащаугъоижьыгъэр. Ягугъу къэтшІырэп Мыекъопэ ыкІи Тэхъутэмыкъое районхэм, ядгъапшэрэп ахэм яІофшІагъэхэми.

Хыныгъошхор зэтезыІажэрэр ощх зэпымыужьыр ары. Механизаторхэр мэгуІэх, чэщыри рэхьатэу чъыежьхэрэп. Ау Іофым икІыгъо фагъотырэп, ом изытет ебэнынхэ алъэкІырэп. ЕтІани ащ къыхэгъэхъожьыгъэмэ хъущтыр Теуцожь районым ичІыгухэр хьылъэхэу, къещхымэ, гъушъыжьыгъуаехэу, «слитой чернозем» зыфаІохэрэм афэдэхэу, тыгъэкъокІыпІэм щыІэ тирайонхэм ячІыгухэм ябгъэпшэнхэу зэрэщымытхэр ары.

ЗэкІэми зы тыгъ къытфепсырэр, а зы районым тыщэпсэу, тиамалхэр зэфэдэх. ЗэтекІырэр тигупшысакІ, тиІофшІакІ.

Арэу щытми, мыхъурэр зэкІэ ом, чІыгум язытет атеплъхьаныр тэрэзэп. Іофыр акъылыгъэ хэлъэу зэрэзэхапщэрэми, ащ пэшІорыгъэшъэу зызэрэфэбгъэхьазырырэми бэ ялъытыгъэр.

Джари тэри хыныгъор кІыхьэ-лыхьэ зэрэхъурэм коц хьэсэ дахэу гъожьышэу щытыгъэхэр гъолъыгъэхэу, шІуцІэрымэр атырихэу, уцыжъхэмкІэ зэхэкІыхьэхэрэм арапэсыщтыр зэдгъэшІэнэу хъызмэтшІапІэхэм тызкІахэхьагъэр, пащэхэм, фермерхэм зызкІаІудгъэкІагъэр. Къэтлъэгъугъэм, къытаІуагъэм нэІуасэ шъуафэтэшІы.

Къунчыкъохьабл

Мыщ фермер закъоу, зэкІэри зыщыгугъэу дэсыр МэщлІэкъо Махьмуд. Апэ иІофшІапІэ тыкъызэсым, ащ узэрекІолІэщт гъогури цІэнтхъугъэу, дахэу зэгъэфагъэу зэрэтлъэгъугъэр тигопагъ. Хьамбарышхом ипчъэхэр Іухыгъэх, коцыр чІиз. Ежьыри нэбгыритІу игъусэу комбайнэу «Дон-1500»-р агъэцэкІэжьы.

— ЧІыгу гектар 286-рэ къысфэгъэзагъ, — еІо Махьмудэ. — Коцыр гектари 150-рэ, адырэр тыгъэгъаз. Іусхыжьыгъахэр гектар 40. Гектар пэпчъ центнер 35 — 40 къеты. Тонн 200-м ехъу къэтІожьыгъах. Ощхым тигъакІорэп. Тыгъоснахьыпэ чэщ реным къещхыгъ. ТхьамыкІагъу. Джы фэбэнэу къытыгъ. Къыздебгъэlэн комбайни бгъотырэп. Мары Іуамыхыжьыгъэу щылъых. Коцым чІэнагъэ фэхъу. Сыд тшІэщт? ТикомбайнэкІэ Іутхыщт. Гъыщ Шумафэ комбайнер, ащ Пэнэшъу Рэмэзанэ игуадз, сшынахьыкІэ Юрэ автомашинэмкІэ лэжьыгъэр ахэм къакІещы. Мэфэ зыщыплІ горэкІэ тыухынэу ары, зи узэжэжьыни, узщыгугъыни щыІэп.

Гъобэкъуай

Мыщ тыкъежьагъэу Къанлыгъэ хъуатэм тыкъызыблэкІым, тиджабгъукІэ коц хьэсэшхоу щылъым тыгу ыгъэкІодыгъ. Жьыбгъэм зэхигъэгъолъхьэгъэ коцэу шІуцІэрымэр зытырихы хъугъэр цІыраужъым зэлъештэ.

Гъобэкъое чІыпІэ коим ипащэу Теуцожь Бислъан Іофхэм язытет щыгъуазэу къычІэкІыгъ, иІофшІэгъоу Шъхьэлэхъо Арамбый игъусэу тиупчІэхэм джэуапхэр къаритыжьыгъ. Къызэрэтфаlотагъэмкlэ, фирмэу «Синдика-Агром» ячІыгу гектар 1300-рэ егъэлажьэ. Ащ щыщэу 800-р коцы. ЕтІупщыгъэу Іуахыжьы. Анахь фермер бэлахьэу яІэхэм ащыщых Уджыхъу Тимур, СтІашъу Аслъан, Уджыхъу Ким, Шъхьэлэхъо Мэдинэ.

Мыхъурэр зэкІэ ом, чІыгум язытет атеплъхьаныр тэрэзэп. Іофыр акъылыгъэ хэлъэу зэрэзэхапщэрэми, ащ пэшІорыгъэшъэу зызэрэфэбгъэхьазырырэми бэ ялъытыгъэр.

ЛэжьэкІошхохэр ощх зэпымыужьым егъэгумэкІых.

Комбайнэ зиІэ закъоу ахэтыр Шъхьэлэхъо Мэдин. ГъэрекІо сомэ миллиониблыкІэ ар ыщэфыгъ. Коц гектар 200-у иІэм щыщхэу 150-р къыІожьыгъах, гектар пэпчъ центнер 50 къытыгъ. Фирмэу «Киево-Жураки» хьэ гектар 500, езыгъэжьэгъэкІэ фермерхэу Уджыхъу Руслъанрэ Теуцожь Хьазрэтрэ коц гектаришъэ ащ афыІуихыжьыгъ. Комбайнэм тесыр ыкъо нахьыкІэу Бислъан. Мы лъэхъаным якоц хьасэхэм яаужырэ гектархэр къеІожьых.

— Тэ илъэс къэс коцыр тэгъэбагъо, — еІо фермерэу Уджыхъу Тимур. — КъыхэкІыгъ гектарым центнер 60-м ехъу къедгъэтэу. Мыгъи тикоц гектар 270-рэ фэдэ районым илъыгъэп. Комбайнэ тымыгъотызэ ощх зэпымыужьыр къыхахьи, тыгужъуагъ. МэфипшІ хъугъэ коцым иугъоижьын тызыфежьагъэр. Зы комбайнэкІэ гектари 120-рэ Іутхыжьыгъах. Гектарым центнер 35-рэ къитэхы. Джыри зы комбайнэ станицэу Полтавскэми къытфикІыщт. ТэгуІэшъ, тыздэкІожьыщтыр тшІэрэп, къыпфэгумэкІыни щыІэп.

ЧІыпІэ коим ипащэу Теуцожь Бислъан къызэрэтиІуагъэмкІэ, фермерэу Уджыхъу Кимэ икоц гектари 120-рэ Іуихыжьыгъах, гектарым центнер 38-рэ къырихыгъ. Адырэ фермерхэри комбайнэхэм алъэхъух.

Къутырэу Шевченкэр

Фирмэу «Киево-Жураки» ипащэу Афэунэ Исмахьилэ зытэмыгъотым, ащ игуадзэу Александр Кочетовыр гущыІэгъу тшІыгъэ. КъызэрэтфаІотагъэмкІэ, хьэ гектар 935-рэ яІагъ, ощхыми иягъэ къэкІуагъ, гектар пэпчъ центнер 30 къытыгъ. Коц гектар 1305-м щыщэу мэфэ 21-м къаІожьыгъэр гектар 700. КъызхэкІыгъэр комбайнэ зэрямыІэр ары. Джы «КЛААС»-м фэдэхэу комбайнитІу къафагъэкІуагъ, комбайнищи ялъэІухи къырагъэблэгъагъэх. Комбайнитфымэ мафэм гектаришъэм ехъу Іуахыжьы.

Аскъэлай

Ащ ичІыпІэ зыгъэІорышІэжьыпІэ ипащэу Хьаджэлдые Рэмэзан къызэриІуагъэмкІэ, ячІыгухэр фирмэхэу «Возрождениемрэ» «Адыгейскэмрэ» агъэлажьэх. Апэрэм хьэ гектар 200-у иІагъэр мэфэ зытІукІэ Іуихыжьыгъ, ау икоц хьасэхэр щылъых. Фермерэу Хьаджэлдые Аскэр коц гектар 460-рэ иІ. Іуихыжьыгъэр 180-рэ. Гектарым центнер 42-м ехъу къырехы. КомбайнитІумэ Іоф ашІэ. Къещхы, коцыр шынэ, хьамэм тыратакъомэ, текІодэщт, чІатэкъонэу бгъагъэ горэ яІэп. МэгуІэх. Коц тонн 650-рэ хьамэм телъ, ахэм атырахъонэу брезентышхохэр ащэфыгъ. ЗэкІэмкІи лэжьыгъэ тонн 1700-рэ къахьыжьынэу мэгугъэх.

Теуцожь районым изакъоп лэжьыгъэ шъхьаІэм иугъоижьын зыщыгужъорэр. Кощхьэблэ ыкІи Шэуджэн районхэми бэдзэогъум и 17-м ехъулІэу коцэу яІэм апэрэм — процент 46-рэ, ятІонэрэм — 57-рэ ныІэп ащаугъоижьыгъэр.

— ЛІыхъукІэ Шумафи, Бэгъушъэ Ерстэми коц гектар 30 зырыз фэдиз ашІагъ, — еІо тхьаматэм. — Ау ахэри лэжьыгъэм иугъоижьын фежьагъэгохэп.

Теуцожь районымкІэ коцым иІухыжьын апэу зыухыгъэр къутырэу Петровым щызэхэщэгъэ хъызмэтшІапІэу «Шанс» зыфиІорэм ипащэу Уджыхъу Юр. Коц гектар 250-у иІагъэр тызхэт мазэм икъихьэгъухэм адэжь кІэзыгъэ фэмыхъоу, анахь охътэшІухэм мэфэ зытІукІэ къаригъэІожьи, ихьамбархэм ачІитэкъожьыгъ. Гектар телъытэу центнер 48-рэ къырихыгъ.

Тыдэ къырихыгъэха ащ комбайнэхэр? Илъэс пчъагъэ хъугъэу зэзэгъыныгъэ адишІыгъэу, шъыпкъэныгъэ адыриІэу Кощхьэблэ районым комбайнитІу къыфекІы. Ахэм анэмыкІэу Тулэ къикІыгъэхэм ащыщхэу комбайнитф ригъэблагъи, комбайниблымэ илэжьыгъэ Іуаригъэхыжьыгъ. Арэущтэу псэун, ар зыфызэшІокІын зымылъэкІын хъатэ «Комбайнэ дгъотырэп» зыІохэрэм, ощхыр телъхьапІэ зышІыхэрэм къахэмыкІынэу къытшІошІы.

ЗэкІэми зы тыгъ къытфепсырэр, а зы районым тыщэпсэу, тиамалхэр зэфэдэх. ЗэтекІырэр тигупшысакІ, тиІофшІакІ. Ащ фэшыхьат фирмэхэу «Мега» ыкІи «Возрождение» зыфиІохэрэр, фермерхэм ащыщхэр джыри коцым икъэІожьын зэрэфемыжьагъэхэр.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

ИСКУССТВЭР — ТИБАИНЫГЪ

Урысыем, Пшызэ, Адыгеим культурэмкIэ язаслуженнэ IофышIэу, къоджэ художественнэ купхэм яфестивалэу 1978-рэ илъэсым РСФСР-м щыкIуагъэм илауреатэу, Урысыем илитераторхэм я Союз хэтэу, композиторэу КIыргъ Юрэ имэфэкI мафэ ехъулIэу тыIукIагъ. Лъэпкъ музыкальнэ искусствэм къыриIолIагъэр тшIогъэшIэгъон.

Лъэпкъ псынэкIэчъым фэусэ

— Орэд 500 фэдиз зыусыгъэм, тхылъи 7 къыдэзыгъэкIыгъэм гущыIэгъу уфэхъумэ, апэрэ упчIэу ептыщтыр къыхэхыгъошIоп. СыкIэлэеджакIоу нэIуасэ тызэфэхъугъагъ...

КIыргъ Юрэ мэщхы. Искусствэм къыщикIугъэ гъогум фызэплъэкIыжьы шIоигъоу къытщыхъугъ.

— Орэдыр сищыIэныгъ, — къеIуатэ КIыргъ Юрэ. — Пщынэр къасштэу згъэбзэрабзэ зыхъукIэ, сыд фэдэ Iофыгъори лъызгъэкIотэныр нахь IэшIэх къысфэхъу.

— Бэрэтэрэ Хьамидэ игущыIэхэм атехыгъэу «Апэрэ шIулъэгъур шъумыхъожь» зыфиIорэ орэдыр 1978-рэ илъэсым фестивалым къыщышъуIогъагъ. КIыргъ Хьанифэ, Шъэо зэшыпхъухэу Риммэрэ Светэрэ уигъусагъэх.

— А орэдым ишIуагъэкIэ Москва лауреат тыщыхъугъагъ. Апэрэ шIулъэгъур гум щыщ зэрэхъурэм фэдэу, сисэнэхьати сищыIэныгъэ пытэу хэуцуагъ.

— Хэгъэгу зэошхом уятэ щыфэхыгъ, пшыпхъуи дунаим ехыжьыгъ. Уянэ уипIугъ. КъиныгъохэркъызэунэкIынхэр орыкIэ сыда?

— СицIыкIугъом къыщыублагъэу гукIэ цIыф лъэшхэм щысэ атесэхы. Сянэ къиныгъоу зэпичыгъэр зыфэдизыр Тхьэм нэмыкI ымышIэу сэлъытэ. ЕтIани сшIогъэшIэгъоныгъэр сянэ орэдыIоу зэрэщытыгъэр ары. Ащ сыкIырыплъызэ искусствэм пыщагъэ сыхъугъ.

— Хьагъур Аскэр игущыIэмэ атехыгъэу «Октябрьскэ вальсыр» зыоусым, апэрэ лъэбэкъухэр культурэм щыпшIыщтыгъэх.

— А лъэхъаным Тэхъутэмыкъуае ОктябрьскэкIэ еджэщтыгъэх. Чылэм дэсхэм сигупшысэхэмкIэ салъыIэсы сшIоигъуагъ. Хьэлъэкъуае, нэмыкI къуаджэхэм афэгъэхьыгъэ орэдхэм сиIофшIэн къагъэбаигъ.

— Мэхъош Руслъан игущыIэмэ атехыгъэу орэдыбэ уиI. Адыгэ къуаджэхэу агъэкощыгъэхэм яхьылIагъэм рэхьатэу уедэIун плъэкIынэу щытэп.

— Краснодар псыубытыпIэр зашIым, адыгэ къуаджэхэр агъэкощыгъэх. Адыгэкъалэ унакIэхэр унагъохэм къащыратыгъэми, гупсэф щыхъугъэхэп. ОрэдымкIэ цIыфхэм агу тыкъигущыIыкIы тшIоигъуагъ. Мэхъош Руслъан щыIэныгъэр къыриIотыкIызэ зэрэтхэрэм фэшI лъэшэу сыфэрэзагъ, орэдыбэ зэдэтыусыгъ.

— Бэрэтэрэ Хьамиди уитворчествэ чIыпIэ хэхыгъэ щыриI. «Бжыхьэ шIулъэгъу», «НыбжьыкIэу сыкъерэчъыжьи», «Ситхьаркъо фыжь», нэмыкIхэри гум иорэдых.

— Ащ фэдэ усакIоу щыIэр бэп. Бэрэтэрэ Хьамидэ игущыIэхэр зэгъэфагъэх, орэд хъущтыр псынкIэу къэошIэ.

— Орэдым тамэ ептыным фэшI ар къэзыIорэм имэхьанэ цIыкIоп. «Бжыхьэ шIулъэгъум» икъэбар къэошIэжьыба?

— Орэдым гупшысэу хэлъыр къызэIуихызэ Нэхэе Тэмарэ къызеIом ыуж ныIэп «Бжыхьэ шIулъэгъур» цIыфмэ зашIагъэр. Ащ ыпэкIэ орэдыр бэп зыгу рихьыщтыгъэр. Художественнэ советэу а лъэхъаным Адыгеим иIагъэм орэдыр щаштэным пае гъогу чыжьэ къыкIугъ. Сыфэраз Нэхэе Тэмарэ.

— Цуекъо Джахьфар, ЛIышэ Руслъан, нэмыкI усакIохэм Iоф адэпшIагъ. О уигущыIэмэ атехыгъэу орэдыбэ уиI. Аужырэ уахътэм Адыгэ Республикэм изаслуженнэ журналистэу Къэзэнэ Юсыф уригъусэу орэдхэр оусых.

— Джырэ нэс Къэзэнэ Юсыф благъэу сшIэщтыгъэп. Иусэхэр къызысегъэлъэгъухэм, сыгу рихьыгъэх. Лъэпкъ гупшысакIэр сатырэхэм ахэсэлъагъо.

— «Адыгэ паIу» зыфиIорэр Адыгеим шIэхэу щашIэщт. Адыгэ шъуашэм и Мафэ тиреспубликэ илъэс къэс щагъэмэфэкIы. СурэтышI-модельер цIэрыIоу СтIашъу Юрэ...

— КъызгурыIуагъ къапIо пшIоигъор. СтIашъу Юрэ дунаим щызэлъашIэ. Адыгэ шъуашэу ащ ышIыхэрэр, лъэпкъ тамыгъэхэр шIэжьымрэ мамыр щыIакIэм игъэпсынрэ афэлажьэх. СтIашъу Юрэ къысфиIотагъэхэр зэфэсхьысыжьхэзэ, орэдыкIэ хъущт мэкъамэхэм салъыхъоу сыфежьагъ.

— Орэдым икъежьакIэ псыхъо чъэрым фэогъада?

— Хьау. Зы орэдыр мэфэ заулэм къыкIоцI сыусэу къыхэкIы. Илъэси 2 — 3-м зы орэдым Iоф дасшIэуи мэхъу. Псыхъо чъэрым орэдыр фэзгъадэ сшIоигъоу уахътэ къысэкIу.

— Орэдыр дэгъу хъуным фэшI анахьэу къыхэбгъэщырэр сыда?

— ГущыIэхэр зэгъэфэгъэнхэ фае. УзэшIушIэн плъэкIыщт усэхэр арых мэкъамэр къызыщежьэрэр.

— Псыхъо чъэрэу зыфатIорэр къэбзэн, псынэкIэчъым фэдэу къэргъон фаеба?

— Ары. Гум къыуиIорэм псэу къыпыбгъакIэрэр бэгъашIэ хъущтмэ икъэбзагъэ елъытыгъ.

— Юр, тигъэзет ныбджэгъушIоу уриI. Мэхъош Руслъанрэ орырэ «Адыгэ макъэм» фэгъэхьыгъэ орэд зэдэшъуусыгъ. Уитворчествэ хэбгъэхъонэу пфэтэIо. Тэхъутэмыкъое районым Лъэпкъ культурэмкIэ и Унэшхо илъэс 50 хъугъэу Iоф щыошIэ. Уинасып зыдэплъэгъужьэу ущыIэнэу, нарт бэгъашIэхэм ащыщ ухъунэу Тхьэм тыпфелъэIу.

— Тхьауегъэпсэу.

Сурэтым итхэр: **Къэзэнэ Юсыф, КIыргъ Юрэ, СтIашъу Юрэ орэдыкIэм тегущыIэх.**

АДЫГЭ ПАIУ!

ГущыIэхэр — Къэзэнэ Юсыф Орэдышъор — КIыргъ Юр

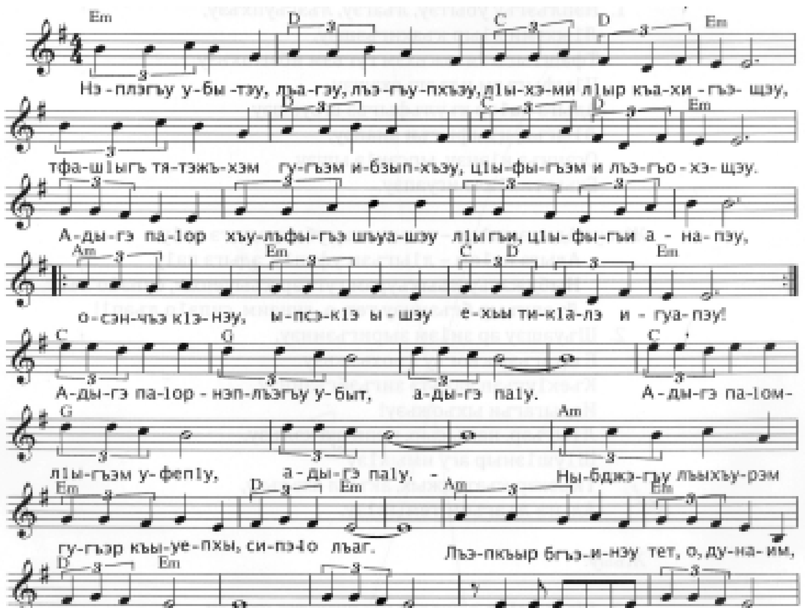

СипэIо дах!
СипэIо лъаг!
СипэIо лъапI!
Адыгэ паIу!
Нэплъэгъу убытэу, лъагэу, лъэгъупхъэу, лIыхэми лIыр къахигъэщэу,
ТфашIыгъ тятэжъхэм гугъэм ибзыпхъэу, цIыфыгъэм илъэгъохэщэу,
Адыгэ паIор хъулъфыгъэ шъуашэу, лIыгъи, цIыфыгъи анапэу,
Тилъэпкъы кIэнэу, ыпсэ фигъадэу ехьы тикIалэ игуапэу.
Жъыу:
Адыгэ паIор — нэплъэгъу убыт. Адыгэ паIу!
Адыгэ паIом — лIыгъэм уфепIу. Адыгэ паIу!
Ныбджэгъу лъыхъурэм гугъэр къыуепхы, сипэIо лъаг!
Лъэпкъыр бгъэинэу тет о дунаим, сипэIо лъапI!

Шъуашэу ар зиIэм зыригъэинэу е щтагъэу къогъу къохьажьэу,
КъекIугъэп уахътэ щыкIэу рыпагэу, иадыгагъи ыхъожьэу!
ЛIыгъэр, намысыр непи ялъапIэу, шIушIэныр агу имыкIэу,
Ткъохэр къэтэджых акъыл ахэлъэу, адыгэ лъагъом темыкIхэу!
Жъыу:
ШъхьакIор аджалэу къыжэхэтхъуагъэу, зекIуагъэп акъыл хэмылъэу!
Iашэми Iапшъэр лыеу лъытхъуагъэп, цIыфыгъэр ыпэ ымышIэу!
Ипый мэхъаджи ныбжьи губжыгъэу адыгэм шъхьакIо рихыгъэп!
Хъани пачъыхьи шъхьащэ фэтшIынэу адыгэ паIом ыдагъэп.
Жъыу:
СипэIо дах!
СипэIо лъаг!
СипэIо лъапI!
Адыгэ паIу!

БАСКЕТБОЛ

Джыри жьыIо

Мыекъопэ баскетбол командэу «Динамо-МГТУ»-м игъэмэфэ зыгъэпсэфыгъо уахътэ шIэхэу ыухыщт. 2014 — 2015-рэ илъэс ешIэгъум зыфигъэхьазырынэу зыфежьэщтыр шышъхьэIу мазэм иапэрэ мафэхэр ары.

Адыгэ Республикэм изаслуженнэ тренерэу, «Динамо-МГТУ»-м итренер шъхьаIэу Андрей Синельниковым къызэрэтиIуагъэу, командэм зэхъокIыныгъэхэр фэхъущтых. Арэу щытми, «Динамо-МГТУ»-м хэкIыжьыщтхэм е аштэщтхэм уатегущыIэнкIэ жьыIо.

Тикомандэ апшъэрэ купэу «Б»-м щешIэщт. Iофхэр зэрэлъыкIуатэхэрэм гъэзетеджэхэр щыдгъэгъозэщтых.

НэкIубгъор зыгъэхьазырыгъэр ЕМТIЫЛЪ Нурбый.

Зэхэзыщагъэр ыкIи къыдэзыгъэкIырэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкъ IофхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и Комитет
Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакцием зыдэщыIэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр: 52-16-79,
редактор шъхьаIэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,
редактор гуадзэр-пшъэдэкIыжь зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.
E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:
Урысые Федерацием хэутын IофхэмкIэ, телерадиокъэтынхэмкIэ ыкIи зэлъыIэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чIыпIэ гъэIорышIапI, зэраушыхьатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр, 268

ЗэкIэмкIи пчъагъэр
4046
Индексхэр
52161
52162
Зак. 2654

Хэутыным узщыкIэтхэнэу щыт уахътэр
Сыхьатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ уахътэр
Сыхьатыр 18.00

Редактор шъхьаIэм ипшъэрылъхэр зыгъэцакIэрэр
МэщлIэкъо Саид

ПшъэдэкIыжь зыхьырэ секретарыр
ЖакIэмыкIо Аминэт